

Op 23 april vond in Leiden een symposium over personenvennootschappen plaats. Daar werd vermeld dat een werkgroep bezig is met een voorstel voor nieuw personenvennootschapsrecht. Dit omdat toenmalig minister Ivo Opstelten van Veiligheid en Justitie in 2011 een

wetsvoorstel personenvennootschapsrecht – dat aanhangig was bij de Eerste Kamer – heeft ingetrokken. Hoe dat nieuwe voorstel eruit komt te zien, is nog niet bekend. Wat zou er volgens het notariaat in het voorstel geregeld moeten worden?

*Arnaud Wilod Versprille,
notaris Veenendaal*

‘Een van de vraagstukken is hoe continuïteit bij toe- en uittreding van nieuwe partijen wordt vormgegeven. Hoewel daar meerdere mogelijkheden voor zijn, past het toekennen van rechtspersoonlijkheid in ons rechtstelsel. Het reële risico is wel dat daardoor problemen ontstaan in het onroerendgoedverkeer en bij overdracht van aandelen, als rechtspersoonlijkheid zonder notariële tussenkomst tot stand komt. Het is dan niet gegarandeerd dat de rechtspersoon bestaat en of onroerend goed tot het vermogen van de rechtspersoon is gaan behoren of nog gewoon van een van de vennoten is. Dat zou betekenen dat bij elke onroerendgoedtransactie moet worden nagezocht of de verkoper betrokken is of was bij een vennootschap en of dat registergoed eigendom van de vennootschap is geworden. Dit leidt tot een enorme administratieve lastenverzwaring bij elke overdracht. In het

Peiling

Uw wensen voor het nieuwe personenvennootschapsrecht

oude voorstel was een keuze voor wel of geen rechtspersoonlijkheid opgenomen. Een alternatief zou zijn om de personenvennootschap beperkte rechtspersoonlijkheid te geven en wel zodanig dat het verkrijgen van registergoederen of aandelen en het aanvaarden van een nalatenschap pas mogelijk is nadat de vennootschap bij notariële akte is opgericht. Dit werkt ook prima bij de informele vereniging. Overigens ben ik van mening dat als een ondernemer kan kiezen voor een fiscaal transparante behandeling met een bv, de noodzaak voor een nieuwe personenvennootschap komt te vervallen. Er zal dan massaal voor de oprichting van een bv worden gekozen vanwege de beperkte aansprakelijkheid.’

‘Het geeft te denken dat er meer dan 125.000 vof’s zijn zonder notariële akte als basis, maar met overeenkomsten opgemaakt door boekhouders. Al die contracten werken vaak uitstekend en toch is de wetgeving veel te oud en niet geschreven voor de moderne tijd. De vof hebben wij nog nodig om fiscale redenen, maar anders hadden wij toch al massaal voor de flex-bv gekozen? Notarissen kennen de problemen wanneer een vof een onroerend goed aankoopt. De nieuwe personenvennootschapswet moet simpele regels hebben. Meer vrijheid voor de vennoten *tenzij bij de overeenkomst anders is bepaald*. De aansprakelijkheid van vennoten moet worden beperkt, vergelijkbaar met de aansprakelijkheid voor bestuurders van de flex-bv (dus als je je schulden niet betaalt, maar wel jezelf iets uitkeert, hang je). Wel zal

dan vereist moeten zijn dat de statuten gedeponeerd zijn bij de Kamer van Koophandel. Dit is nu niet het geval. Ook moet er een wettelijke regeling komen voor uittreding en opvolging. Met name wat betreft de aansprakelijkheid voor de uittredende vennoot en degene die toetreedt (tenzij de flex-bv wordt gevolgd). Verder een regeling die ervoor zorgt dat de meerderheid bepaalt, zodat één vennoot niet langer alles kan tegenhouden. Een optie om rechtspersoonlijkheid te verkrijgen via de notariële akte is echt van belang. Geen rechtspersoonlijkheid zonder authentieke akte! De rechtspersoon bestaat fysiek niet en dan is het absoluut nodig om extra zorg te besteden aan zijn totstandkoming ter voorkoming van fraude. En als de fiscale verschillen blijven: zou het niet mooi zijn als de flex-bv en de vof vrijwel identiek worden?’

Ruud van Helden, notaris en voorzitter Vereniging van Notarieel Ondernemingsrecht Specialisten

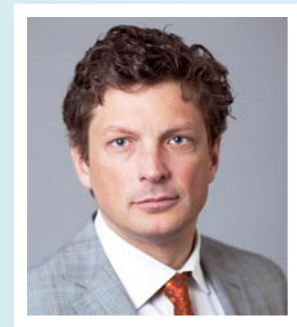
Marianne de Waard-Preller,
notaris Rotterdam

'De wens – zo niet noodzaak – is een moderne, leesbare wet die aansluit bij het huidig Burgerlijk Wetboek en de wensen van de praktijk. Belangrijk is dat ondernemers flexibiliteit krijgen met betrekking tot de inrichting van hun onderneming. Uitgangspunt blijft de keuze voor drie vormen: aansprakelijkheid voor gelijke delen, hoofdelijke aansprakelijkheid, al dan niet met één of meer commanditaire vennoten zonder aansprakelijkheid. Laatstgenoemde vennoten zouden bij overschrijding van het bestuursverbod overigens niet – of niet zo zwaar – gesanctioneerd moeten worden als onder huidig recht. Hoofdelijke aansprakelijkheid voor een commandiet zou hooguit moeten gelden voor verbintenissen die door zijn toedoen zijn ontstaan en niet voor alle verbintenissen van de vennootschap. Het verdwijnen van het bestuursverbod is eveneens verdedigbaar,

aangezien dit kan worden opgevangen door het algemene aansprakelijkheidsrecht. Tevens is noodzakelijk dat er – een vorm van – rechtspersoonlijkheid kan worden gekozen omwille van een goederenrechtelijke versimpeling. Een vereenvoudigde overstapmogelijkheid naar de bv – of ook andere rechtspersonen, zoals de coöperatie – waarbij een voordelige regeling voor overdrachtsbelasting geldt – sluit hier mooi bij aan. Bij het verkrijgen of opgeven van rechtspersoonlijkheid, als bij voortzetting van een ontbonden vennootschap door een vennoot, zal duidelijk uit de nieuwe wetgeving moeten blijken dat er geen nieuw rechtssubject ontstaat, maar sprake is van voortzetting. Dit is immers van belang bij het bepalen van de reikwijdte van aan banken verschaft zekerheidsrechten. Afsluitend is het voor het (internationale) gebruikersgemak belangrijk dat de huidige wetgeving wordt vervangen.'

'Duidelijke en voorspelbare regelgeving is een essentiële factor voor partijen die Nederland overwegen als jurisdictie voor vestiging van hun activiteiten en/of structuur. De intrekking van het wetsvoorstel in 2011 heeft de internationale marketingpositie van Nederland als vestigingsland geen goed gedaan. Voor optimalisering van die positie is een uitgebreid arsenaal van helder gereguleerde entiteiten cruciaal. In internationaal verband is op dit moment met name de commanditaire vennootschap (cv) een belangrijke tool. Een aantal aspecten van de cv wordt echter dikwijls slecht begrepen. Het gaat dan met name om het huidige gebrek aan (volledige) rechtspersoonlijkheid en – de lastig vast te stellen grenzen aan – het beheersverbod. De mogelijkheid de cv rechtspersoonlijkheid te geven, is wat mij betreft dan ook een

belangrijk onderdeel van het nieuwe personenvennootschapsrecht. Vanuit diezelfde gedachte – dat duidelijkheid en voorspelbaarheid essentieel zijn – moet het initiatief erin voorzien dat rechtspersoonlijkheid alleen en onmiddellijk ontstaat bij notariële oprichting. Het passeren van de notariële oprichtingsakte is een duidelijk en onomstotelijk vast te stellen gebeurtenis. Het beheersverbod zorgt in de praktijk voor de nodige verwarring. De grenzen van het verbod zijn vaag en de sanctie op overtreding is zwaar. De worsteling met de regelgeving rondom die grenzen leidt tot ingewikkelde en onoverzichtelijke structuren. Idealiter schaft het nieuwe personenvennootschapsrecht het beheersverbod geheel af, ten minste voor de cv met rechtspersoonlijkheid. Als het beheersverbod blijft, is het van belang dat de grenzen helder worden aangegeven.'

Jurjen Mos,
notaris in Amsterdam

Jeroen Krabbendam,
notaris Schiedam

'Naar aanleiding van het symposium meen ik dat een goede moderne wettelijke regeling erg belangrijk is. Niet alleen is met name de vennootschap onder firma een van de meest voorkomende ondernemingsvormen – bijvoorbeeld voor het midden- en kleinbedrijf –, maar ook voor samenwerkingen tussen grotere ondernemingen wordt dit veelvuldig gebruikt. Dat praktijkjuristen zich nog altijd moeten behelpen met zeer verouderde wetgeving is

jammer en onnodig. Natuurlijk is een goede fiscale paragraaf belangrijk, maar dat het hele wetgevingsproces van jaren gestaakt is, betreur ik. Het meest belangrijk lijkt mij duidelijk vastleggen van de rol van de stille vennoot bij een commanditaire vennootschap (het beheersverbod) en de gevolgen daarvan (aansprakelijkheid). Wettelijke duidelijkheid omtrent afgescheiden vermogen tussen vennootschap en vennoot is ook gewenst.'